

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาสมัยใหม่ได้เริ่มขึ้นในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดโครงการศึกษาไทยเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2441 ซึ่งตามหลักสูตรของการเรียนตามโครงการศึกษานี้ ได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษหรือวิชาพลศึกษาในชั้นประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาด้วย (วรศักดิ์ เทียรชอบ 2524 : 185) และต่อมาในแผนการศึกษาแห่งชาติแต่ละฉบับคือฉบับ พ.ศ. 2475, 2479 และ 2503 ก็ยังได้จัดวิชาพลศึกษาให้เป็นองค์หนึ่งของการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องจัดให้มีการเรียนการสอนในโรงเรียน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : 11-15) สำหรับในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับพุทธศักราช 2520 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ในหมวดที่ 1 ข้อ 6 ว่า "ให้สืบคุณภาพที่ดี มีสุขภาพ และอนามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ" (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 5) นอกจากนี้ในหมวดที่ 6 ข้อ 51 ได้กำหนดว่า "รัฐพึงจัดการพลศึกษาในทุกระดับการศึกษา และพึงจัดให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย เพื่อเสริมสร้างและให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของการกีฬา สุขภาพ อนามัย และกิจกรรมการพักผ่อน" (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 18) ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าวิชาพลศึกษา เป็นวิชาที่มีความสำคัญในโรงเรียนตั้งแต่ต้นจนกระทั่งปัจจุบันนี้ เพราะการพลศึกษาเป็นการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่ใช้กิจกรรมพลศึกษาเป็นสื่อกลางเพื่อให้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมหรือปฏิบัติจริง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และมีการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งพอจะกล่าวได้ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ เป็นประจำ จะช่วยให้อวัยวะแข็งแรงสมบูรณ์ เจริญเติบโตอย่างเต็มที่ สามารถประกอบกิจกรรมหรือการทำงานต่าง ๆ ได้ดี มีประสิทธิภาพเป็นระยะเวลายาวนานโดยไม่เหน็ดเหนื่อย และเมื่อเลิกงานแล้วร่างกายจะหายเหนื่อยหรือสามารถกลับคืนสู่สภาพปกติได้เร็วกว่าผู้ที่

ไม่เคยออกกำลังกาย นอกจากนี้ยังช่วยให้ร่างกายมีความต้านทานโรคภัยไข้เจ็บอีกด้วย

2. พัฒนาทางด้านการทำงานประสานกันระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อ ผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาอย่างสม่ำเสมอจะทำให้สามารถเรียนรู้และสามารถเคลื่อนไหวในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ ได้อย่างมีจังหวะกลมกลืนส่ง่างามได้ผลดี เช่น การเล่นกีฬา หรือกิจกรรมอื่น ๆ รวมทั้งการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการทำงานอย่างอื่นจะเป็นไปอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

3. พัฒนาทางด้านสังคม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาเป็นประจำจะช่วยส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่ม มีความอดทน มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักยับยั้งชั่งใจ มีศีลธรรม จรรยา นอกจากนี้การเล่นกีฬา เป็นทีมจะช่วยส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน มีความสุภาพอ่อนโยน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีน้ำใจเป็นนักกีฬา เคารพสิทธิของผู้อื่น เคารพต่อกติกาการเล่น เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้นนี้จะช่วยให้นักเรียนเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ทุกสถานการณ์ จากการวิจัยของบิตดุลพ์ (วรศักดิ์ เพียรชอบ 2523: 10, กล่าวจาก Biddulph 1954: 1-7) เกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มีความสัมฤทธิ์ผลทางการกีฬาสูง มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่านักเรียนที่มีความสัมฤทธิ์ผลทางการกีฬาน้อย

4. พัฒนาทางด้านจิตใจ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา จะช่วยส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีไหวพริบ สติปัญญาดีขึ้น เพราะการที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ เหล่านั้น ผู้เข้าร่วมจะต้องรู้จักใช้วิจารณญาณของตนเอง พิจารณาไตร่ตรองในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ดีขึ้นดีขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาจะทำให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี และการเป็นผู้ที่มีสุขภาพดีนั้น ย่อมจะช่วยให้เป็นผู้ที่มีความคิดและสติปัญญาดีด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า Mens Sana in Corpore Sano หรือจิตใจที่ผ่องใสจะอยู่ในเรือนร่างที่สมบูรณ์

5. พัฒนาทางด้านอารมณ์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาหรือการเล่นกีฬาตามอุดมคติ คือไม่หวังผลอันใด นอกจากผลที่เกิดจากกิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬาอย่างแท้จริงแล้ว จะช่วยส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี คลายความตึงเครียด ทำให้เกิดอารมณ์แจ่มใส

และมีกำลังใจในการที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานในวันต่อไป เกี่ยวกับเรื่องนี้ เบิร์ต (วอร์ดดี เพียร์ชอป 2523: 14, กล่าวจาก Byrd 1963: 238-239) ได้สำรวจความคิดเห็นและวิธีการปฏิบัติของจิตแพทย์เมืองซานฟรานซิสโกเกี่ยวกับความเชื่อในการออกกำลังกายที่จะช่วยลดความตึงเครียดทางด้านจิตใจ พบว่าร้อยละ 91 ของจิตแพทย์ที่ตอบแบบสอบถาม เห็นว่า การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเบา ๆ จะช่วยลดความตึงเครียดของจิตใจได้ เป็นอย่างดี และวิธีการปฏิบัตินั้นได้แนะนำให้คนไข้ที่มาทำการรักษา เล่นกีฬาต่าง ๆ เช่น วอลเลย์บอล กอล์ฟ เทนนิส สลาค่ เต้นรำบำบัดเมือง เป็นประจำควบคู่กับการเยียวยาไปด้วย จากเหตุผลดังกล่าวนี้อาจจะช่วยให้เห็นว่า การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเป็นประจำ นั้นจะช่วยบรรเทาความตึงเครียดของจิตใจได้ (วอร์ดดี เพียร์ชอป 2523: 2-14)

การจัดการพลศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ทั้ง 5 ประการ ดังกล่าวนี้ ครูพลศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและปรัชญาของการพลศึกษา เป็นอย่างดี สามารถจัดโปรแกรมพลศึกษา โดยให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการพลศึกษา ให้มากที่สุด ตามความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของแต่ละคนได้อย่างทั่วถึงกัน

เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้สอนในสถาบันผลิตครูพลศึกษาแห่งหนึ่งในภาคใต้ ได้พิจารณา เห็นว่าการที่จะผลิตครูพลศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ได้ผลดีและบรรลุตาม วัตถุประสงค์ของการพลศึกษานั้น ควรจะได้ทราบถึงสถานการณ์ภาพของ โปรแกรมพลศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคใต้ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้เสียก่อน เพื่อนำมา เป็นแนวทางในการ เตรียมตัวครูพลศึกษาที่จะไปปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคใต้ ให้สามารถจัด และบริหารพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ได้อย่างสมบูรณ์ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานการณ์ภาพของ โปรแกรมพลศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคใต้ให้ดีขึ้นใน โอกาสต่อไป จึงมีความสนใจที่จะศึกษาและวิจัยในปัญหานี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินสถานการณ์ภาพของ โปรแกรมพลศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ภาพของ โปรแกรมพลศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ ระหว่าง โรงเรียนระดับจังหวัด และโรงเรียนระดับอำเภอ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา เฉพาะสถานภาพของ โปร แกรมพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ ด้านบริหาร และการดำเนินการทางพลศึกษา ด้านสนาม อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก การจัดการ ล่องพลศึกษา ในชั้นเรียนและการจัดพลศึกษาพิเศษ การจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน การจัดการแข่งขันกีฬาระหว่าง โรงเรียน และการจัดกิจกรรมพลศึกษา เพื่อนันทนาการ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่า แบบประเมินสถานภาพของ โปร แกรมพลศึกษาที่สร้างขึ้นนี้ครอบคลุม เนื้อหา สามารถใช้ประเมินสถานภาพของ โปร แกรมพลศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ได้

สมมติฐานของการวิจัย

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษามีสถานภาพของ โปร แกรมพลศึกษา ในระดับต่าง ๆ ที่สามารถประเมินได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สถานภาพ	หมายถึง	สภาพการที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
โปร แกรมพลศึกษา	หมายถึง	โครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย โครงการล่องพลศึกษาในชั้นเรียน โครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โครงการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการ โครงการจัดพลศึกษาพิเศษ และปัจจัยที่จะทำให้การจัดโปร แกรมพลศึกษาได้ผลดี คือ การบริหารและการดำเนินการทางพลศึกษา การจัดสนาม อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก

โรงเรียนมัธยมศึกษา	หมายถึง	โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ทำการสอนทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521 และ 2524
ภาคใต้	หมายถึง	จังหวัดต่าง ๆ รวม 14 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร ระนอง ภูเก็ต พังงา กระบี่ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ซึ่งอยู่ภายในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบสถานภาพของ โปรแกรมพลศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้
2. ทำให้สามารถนำผลการประเมินสถานภาพนี้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง โปรแกรมพลศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปในภาคใต้ให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย